

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē uttarakāṇḍē
॥ aṣṭādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

bhrātr̥bhiḥ kapibhirrkṣaiśca saha paramadhāma gantum
śrīrāmasya niścayō vibhīṣaṇaṃ hanumantaṃ jāmbavantaṃ
maindaṃ dvividaṃ ca prati bhūtala ēva sthātum tasyādēśaḥ

tē dūtā rāmavākyēna
cōditā laghuvikramāḥ |
prajagmurmadhurāṃ śīghraṃ
cakrurvāsaṃ na cādhvani || 7.108.1 ||

tatastribhirahōrātraiḥ
samprāpya madhurāmatha |
śatrughnāya yathātattva -
mācakhyuḥ sarvamēva tat || 7.108.2 ||

lakṣmaṇasya parityāgaṃ
pratijñāṃ rāghavasya ca |
putrayōrabhiṣēkaṃ ca
paurānugamanaṃ tathā || 7.108.3 ||

kuśasya nagarī ramyā
vindhyaparvatarōdhasi |

kuśāvatīti nāmnā sā

kṛtā rāmēṇa dhīmatā || 7.108.4 ||

śrāvastīti purī ramyā

śrāvitā ca lavasya ha |

ayōdhyāṃ vijānāṃ kṛtvā

rāghavō bharatastathā || 7.108.5 ||

svargasya gamanōdyōgaṃ

kṛtavantau mahārathau |

ēvaṃ sarvaṃ nivēdyāśu

śatrughnāya mahātmanē || 7.108.6 ||

virēmustē tatō dūtā -

stvara rājēti cābruvan |

tacchrutvā ghōrasaṅkāśaṃ

kulakṣayamupasthitam || 7.108.7 ||

prakṛtīstu samānīya

kāñcanaṃ ca purōdhasam |

tēṣāṃ sarvaṃ yathāvṛtta -

mabravīd raghunandanaḥ || 7.108.8 ||

ātmanaśca viparyāsaṃ

bhaviṣyaṃ bhrātr̥bhiḥ saha |

tataḥ putradvayaṃ vīraḥ

sō'bhyaṣiñcannarādhipaḥ || 7.108.9 ||

subāhurmadhurāṃ lēbhē

śatrughātī ca vaidīśam |

dvidhā kṛtvā tu tām sēnām
 mādthurīm putrayōrdvayōḥ |
 dhanam ca yuktaṁ kṛtvā vai
 sthāpayāmāsa pārthivaḥ || 7.108.10 ||

subāhuṁ madhurāyām ca
 vaidīśē śatrughātinam |
 yayau sthāpya tadāyōdhyām
 rathēnaikēna rāghavaḥ || 7.108.11 ||

sa dadarśa mahātmānam
 jvalantamiva pāvakam |
 sūkṣmakṣaumāambaradharam
 munibhiḥ sārddhamakṣayaiḥ || 7.108.12 ||

sō'bhivādya tatō rāmaṁ
 prāñjaliḥ prayatēndriyaḥ |
 uvāca vākyaṁ dharmajñam
 dharmamēvānucintayan || 7.108.13 ||

kṛtvābhiṣēkaṁ sutayō -
 rdvayō rāghavanandana |
 tavānugamanē rājan
 viddhi mām kṛtaniścayam || 7.108.14 ||

na cānyadadya vaktavya -
 matō vīra na śāsanam |
 vihanyamānamicchāmi
 madvidhēna viśēṣataḥ || 7.108.15 ||

tasya tām buddhimaklībām
 vijñāya raghunandanaḥ |
 bāḍhamityēva śatrughnaṃ
 rāmō vākyamuvāca ha || 7.108.16 ||

tasya vākyasya vākyāntē
 vānarāḥ kāmarūpiṇaḥ |
 ṛkṣarākṣasasaṅghāśca
 samāpēturanēkaśaḥ || 7.108.17 ||

sugrīvaṃ tē puraskṛtya
 sarva ēva samāgatāḥ |
 taṃ rāmaṃ draṣṭumanasaḥ
 svargāyābhimukhaṃ sthitam || 7.108.18 ||

dēvaputrā ṛṣisutā
 gandharvāṇāṃ sutāstathā |
 rāmakṣayaṃ viditvā tē
 sarva ēva samāgatāḥ || 7.108.19 ||

tē rāmamabhivādyōcuḥ
 sarvē vānararākṣasāḥ |
 tavānugamanē rājan
 samprāptāḥ sma samāgatāḥ || 7.108.20 ||

yadi rāma vināsmābhi -
 rgacchēstvaṃ puruṣōttama |
 yamadaṇḍamivōdyamya
 tvayā sma vinipātītāḥ || 7.108.21 ||

ētasminnantarē rāmaṃ
 sugrīvō'pi mahābalaḥ |
 praṇamya vidhivad vīraṃ
 vijñāpayitumudyataḥ || 7.108.22 ||

abhiṣicyāṅgadaṃ vīra -
 māgatō'smi narēśvara |
 tavānugamanē rājan
 viddhi mām kṛtaniścayam || 7.108.23 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā
 rāmō ramayatām varah |
 vānarēndramathōvāca
 maitraṃ tasyānucintayan || 7.108.24 ||

sakhē śṛṇuṣva sugrīva
 na tvayāhaṃ vinākṛtaḥ |
 gacchēyaṃ dēvalōkaṃ vā
 paramaṃ vā padaṃ mahat || 7.108.25 ||

tairēvamuktaḥ kākutsthō
 bāḍhamityabravīt smayan |
 vibhīṣaṇamathōvāca
 rākṣasēndraṃ mahāyaśāḥ || 7.108.26 ||

yāvat prajā dhariṣyanti
 tāvat tvaṃ vai vibhīṣaṇa |
 rākṣasēndra mahāvīrya
 laṅkāsthaḥ svaṃ dhariṣyasi || 7.108.27 ||

yāvaccandraśca sūryaśca
 yāvat tiṣṭhati mēdinī |
 yāvacca matkathā lōkē
 tāvad rājyaṃ tavāstviha || 7.108.28 ||

śāsitaśca sakhitvēna
 kāryaṃ tē mama śāsanam |
 prajāḥ saṃrakṣa dharmēṇa
 nōttaraṃ vaktumarhasi || 7.108.29 ||

kiñcānyad vaktumicchāmi
 rākṣasēndra mahābala |
 ārādhaya jagannātha -
 mikṣvākukuladaivatam || 7.108.30 ||

ārādhanīyamaniśaṃ
 dēvairapi savāsavaiḥ |
 tathēti pratijagrāha
 rāma vākyam vibhīṣaṇaḥ || 7.108.31 ||

rājā rākṣasamukhyānāṃ
 rāghavājñāmanusmaran |
 tamēvamuktvā kākutsthō
 hanūmantamathābravīt || 7.108.32 ||

jīvitē kṛtabuddhistvaṃ
 mā pratijñāṃ vṛthā kṛthāḥ |
 matkathāḥ pracariṣyanti
 yāvallōkē harīśvara || 7.108.33 ||

tāvad ramasva suprītō
 madvākyamanupālayan |
 ēvamuktastu hanumān
 rāghavēṇa mahātmanā || 7.108.34 ||

vākyam vijñāpayāmāsa
 param harṣamavāpa ca |
 yāvat tava kathā lōkē
 vicariṣyati pāvanī || 7.108.35 ||

tāvat sthāsyāmi mēdinyām
 tavājñāmanupālayan |
 jāmbavantam tathōktvā tu
 vṛddham brahmasutam tadā || 7.108.36 ||

maindam ca dvividam caiva
 pañca jāmbavatā saha |
 yāvat kaliśca samprāpta -
 stāvajjīvata sarvadā || 7.108.37 ||

tānēvamuktvā kākutsthaḥ
 sarvāmstānrkṣavānarān |
 uvāca bāḍham gacchadhvam
 mayā sārdham yathōditam || 7.108.38 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē
 uttarakāṇḍē aṣṭādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||